Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 169/2020: **CRMS LTD (C17482)** V. **CASSAR FUEL LIMITED (C28453)**

(IL-PRESUNZJONI ILLI BNIEDEM JIKKUNTRATTA GĦALIH INNIFSU)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

6 ta' Diċembru 2021

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' CRMS Ltd ("ir-rikorrenti" jew "il-kumpanija rikorrenti") ippreżentat fil-11 ta' Settembru 2020,

wara li ir-risposta ta' Cassar Fuel Limited ("l-intimata" jew "il-kumpanija intimata") tat-30 ta' Ottubru 2020,

wara li semgħet ix-xhieda u qrat it-traskrizzjoni tat-testimonjanza tagħhom,

wara li rat id-dokumenti kollha li ġew esebiti fil-kors tal-kawża,

qed tagħti din is-

Sentenza

Atti tal-bidu

1. Ir-rikorrenti talbet lill-Qorti sabiex tikkundanna lill-intimata tħallas is-somma ta' sitt elef euro (€ 6,000) rappreżentanti servizzi reżi fuq il-bastiment MT Padre Pio III in rigward ISM u ISPS għax-xhur ta' Novembru 2018, Diċembru 2018 u Jannar 2019 skond il-fatturi li ġew annessi mar-rikors u mmarkati bħala Dok A1-A3. Intalbu ukoll l-ispejjeż inklużi dawk tal-ittra uffiċjali interpellatorja intavolata taħt l-Art. 166A tal-Kap. 12 (bin-numru 1299/2020) u bl-imgħaxijiet legali sad-data tal-pagament effettiv.

2. L-intimata fir-risposta tagħha saħqet b'mod ġeneriku li t-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra tagħha. Inoltre ressqet l-eċċezzjoni preliminari illi hija m'hijiex leġittimu kontradittur stante illi m'hijiex is-sid tal-bastiment imsemmi. Ġie eċċepit ukoll illi l-ammonti mitluba m'humiex ċerti, likwidi u dovuti u huma kontestati.

Il-fatti saljenti tal-każ li jirriżultaw mill-provi

3. **L-Inġinier Carmel Tonna**, direttur tar-rikorrenti, xehed bil-mezz tal-affidavit (ippreżentat fl-1 ta' Frar 2021) illi bħala *Designated Person Ashore (DPA)* u *Company Security Officer (CSO)* reġistrat tal-bastiment MT Padre Pio III huwa kien ingaġġat mill-intimata sa' mill-2011 sabiex joffri servizzi rigwardanti l-*InternationaL Safety Management (ISM) Code* u *l-International Ship and Port Facility Security (ISPS) Code*. Dawn huma żewġ funzjonijiet kruċjali sabiex bastiment jiffunzjona taħt il-bandiera marittima li taħtha jkun reġistrat. L-Inġinier Tonna jispjega illi:

"fir-rigward tar-rwoli tiegħi bħala DPA u CSO, ta' min jinnota Ii kemm fl-ISM Manual tal-kumpanija Cassar Fuel Ltd kif ukoll fix-Ship Security Plan tal-vapur, li gew ippreparati minni u approvati mis-Sur Mark Cassar bnala direttur ta' Cassar Fuel Ltd, l-entita responsabbli mill-operat tal-vapur hija b'mod inekwivoka imnizzla bħala Cassar Fuel Ltd. Dawn id-dokumenti gew regolarment awditjati minn RINA Classification Society li kienu jagħmlu audits f'isem il-bandiera Maltija rigwardanti l-ISM u l-ISPS Codes, kemm fil-kumpanija Cassar Fuel Ltd u anke abbord l-imsemmi vapur."

Ix-xhud esebixxa numru ta' dokumenti in sostenn tax-xhieda tiegħu inkluż estratt mill-ISM Manual tal-intimata, iffirmat minn Mark Cassar, li fih hemm indikat illi huwa kien ġie maħtur mill-Bord tad-Diretturi tal-kumpanija intimata bħala *Designated Person Ashore (DPA)*: *"to ensure overall compliance with the Cassar Fuel ltd Safety Management System (SMS) as defined in this manual"*

L-Inġinier Tonna xehed li huwa qatt ma' kien ġie infurmat minn xi ħadd li s-servizzi tiegħu ma' kienux baqgħu meħtieġa u kien hu, fuq inizjattiva tiegħu personali, illi nfurma lil Transport Malta li ma' kienx ser jibqa' jaqdi l-funzjonijiet ta' DPA u CSO wara l-31 ta' Jannar 2019. Jgħid illi l-intimata dejjem kienet ikkupjata b'korrispondenza bejnu u Transport Malta. Inoltre saħaq illi:

"jien dejjem ħdimt għal Cassar Fuel Ltd, li nafhom bħala manager tal-vapur MT Padre Pio Ill u dejjem tħallast mill-imsemmija kumpanija. Illi l-invoices li kienu jinħarġu regolarment, kienu jiġu mgħoddija bl-idejn lill-Accounts Department ġeneralment lil

Mirelle Cassar u fl-ebda istanza ma ġew rifjutati bħala mhux dovuti. Illi l-ħlas min-naħa ta' Cassar Fuel Ltd baqa' jsir sa Ottubru 2018, mingħajr ebda kontestazzjonijiet"

4. In kontroeżami, fis-seduta tal-21 ta' Ġunju 2021, l-istess Inġinier Tonna innega illi meta kien ippresta s-servizzi li tagħhom qed jitlob il-ħlas l-bastiment ma' kienx qiegħed isalpa jew jopera. Ikkonferma ukoll illi l-kuntratt tiegħu ma' kienx mas-sid tal-bastiment, ossia Emanuel Navigation Limited, imma mal-kumpanija intimata Cassar Fuel Limited li kienet il-kumpanija inkarigata mill-*management* tal-bastiment. Insista ukoll illi huwa kien mar għal numru ta' drabi personalment fuq il-bastiment matul it-tlett xhur li huwa ppresta s-servizzi tiegħu, anke jekk skond hu ma' kien hemm l-ebda obbligazzjoni li jagħmel hekk.

5. Ġie prodott ukoll bħala xhud mill-kumpanija rikorrenti, **Joseph Galea** li fost affarijiet oħra, għan-nom ta' Transport Malta kkonferma illi meta fil-31 ta' Jannar 2019 huwa bagħat *email* lill-intimata sabiex jinfurmaha illi kien wasal iż-żmien għal *inspection* fuq il-vapur min-naħa tal-awtorità, l-Inġinier Tonna bħala d-*DPA* u c-*CSO* tal-vapur kien bagħtlu lura fit-8 ta' Frar 2019 sabiex jinfurmah illi b'effett mill-31 ta' Jannar 2019 huwa ma' kienx għadu f'dawk il-karigi.

6. Fis-seduta tat-3 ta' Novembru 2019 ġie vverbalizat *inter alia* s-segwenti mill-Qorti:

"I-Qorti rat illi l-kawza illum kienet imhollija ghal kontinwazzjoni provi intimata. Tqis in-nuqqas ta' dehra illum tal-kumpanija intimata u tal-avukat li jippatrocinjaha bhala dikjarazzoni li m'ghandiex izjed provi xi tressaq. Il-Qorti stante illi il-kumpanija rikorrenti qed tistrieh fuq il-provi li resqet u tiddikjara illi ma ghandiex trattazzjoni x'taghmel, qed thalli l-kawza ghas-sentenza in difett d'ostakolu ghas-06 ta' Dicembru 2021 fid-09:00am".

Kunsiderazzjonijiet

7. Mid-dokument immarkat bħala CT1 anness mal-affidavit tal-Inġinier Carmel Tonna jirriżulta illi l-bastiment li fuqu ġew pprestati s-servizzi mertu ta' din il-kawża huwa proprjetà tal-kumpanija Emmanuel Navigations Ltd filwaqt illi l-*Management Company (DOC Holder)* hija l-kumpanija intimata Cassar Fuel Ltd.

8. L-intimata qed teċepixxi b'mod preliminari illi hija m'hijiex il-leġittimu kontradittur f'din il-kawża peress illi m'hijiex sid il-bastiment in kwistjoni. L-Inġinier Tonna, direttur tar-rikorrenti, però jisħaq illi l-kuntratt li kellu kien mal-kumpanija intimata bħala l-kumpanija li hija responsabbli mill-*management* tal-vapur, u mhux mal-kumpanija li hija s-sid tal-vapur.

9. Għalkemm ma' ġie esebit l-ebda kuntratt, fin-nuqqas ta' provi kuntrarji l-Qorti m'għandhiex għalfejn tiddubita illi r-relazzjoni kuntrattwali kienet bejn il-partijiet kontendenti f'din il-kawża. Fuq kollox, m'huwiex il-każ illi kellha tkun biss is-sid tal-vapur in kwistjoni il-persuna li titlob is-servizzi mingħand ir-rikorrenti. Jagħmel iżjed sens illi tkun il-kumpanija li tmexxi l-istess vapur, *ergo* l-kumpanija intimata f'din il-kawża, illi tidħol f'relazzjonijiet kuntrattwali għall-prestazzjoni ta' servizzi neċessarji fuq l-istess vapur.

10. Il-Qorti tagħmel riferenza ukoll għall-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna fosthom is-sentenza fl-ismijiet: "**Media Today Co. Ltd v. Mary Gauci**" (App. Ċiv. Nru. 80/2011 AE, 15/07/2016) u s-sentenza fl-ismijiet: "**M.C.F. Company Ltd v. Charles Buhagiar et**" (Rik. Maħluf Nru. 1008/2014 LM, 15/06/2016). F'din l-aħħar sentenza, il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili qalet hekk:

"Illi f'materja tal-identità tal-persuna li tidħol f'rapport kuntrattwali ma' ħaddieħor, din il-Qorti tiġbed l-attenzjoni għal dawn il-pronunzjamenti tal-ġurisprudenza u fehmiet ta' kittieba tad-dritt ċivili u kummerċjali:

1) huwa prinċipju ġenerali li, f'ġieħ is-sikurezza tan-negozju ġuridiku, meta wieħed jagħmel ftehim, ikun jaf sewwa l-identità tal-persuna li tkun qiegħda tobbliga ruħha lejh, jew li jkun qiegħed jobbliga ruħu lejha.

2) hija ħaġa minn ewl id-dinja illi bniedem jikkuntratta għalih innifsu u kull min jidħol fi ftehim ikun ġustifikat jassumi, kemm għas-serħan il-moħħ tiegħu, kemm għas-sigurtà tal-operazzjonijiet kummerċjali, li jkun qiegħed jiftiehem mal-persuna li tkun daħlet fil-ftehim miegħu u mhux ma' ħaddieħor. Hemm ukoll il-prinċipju sagrosant li l-kuntratti jridu jsiru in bona fede u ħadd m'għandu jkun sorpriż b'allegazzjoni fiergħa li minflok ma' Kaju, huwa jkun ikkuntratta ma' Sempronju.

3) biex persuna li tidħol f'kuntratt torbot lil ħaddieħor li tkun qiegħda tirrappreżenta, din trid tagħmilha ċara mal-parti l-oħra li qed taġixxi f'isem ħaddieħor, u turi lill-parti l-oħra, b'mod ċar l-identità tagħha; dak li l-Taljani jsejħulha spendita del nome, jew il-contemplatio domini. Il-mandat irid jintwera jew espressament inkella għall-inqas b'mod li l-parti l-oħra tkun raġonevolment taf li tkun qed tikkuntratta ma' persuna li tkun qiegħda tidher għal ħaddieħor. Fl-assenza ta' turija espliċita, huwa neċessarju u fl-istess ħin biżżejjed "un comportamento del rappresentante che, per univocità e concludenzia, sia idoneo a portare a conoscenza dell'altro contraente di diligenzia

media" - hekk imsejħa contemplatio domini per facta concludentia. "In conseguenza la rappresentanza può essere dedotta – oltre che da una dichiarazione espressa – da ogni altro elemento da cui risulti in modo inequivoco che l'attività del soggetto si svolga in attuazione di un potere rappresentativo a lui conferito".

Jissokta jiġi preċiżat illi l-presunzjoni affermata fis-sentenza appena aċċennata kienet però waħda juris tantum u allura tammetti l-prova kuntrarja. Prova din li kienet tispetta lil persuna li kien qed jidher f'isem u għan-nom ta' persuna oħra. "Dan mhux biss kellu jipprova li hu kien qiegħed jaġixxi bħala mandatarju ta' ħaddiehor imma wkoll kellu jipprova illi tali fatt kien ġie a konoxxenza tal-persuna li magħha jkun qiegħed jikkuntratta" - Lawrence Formosa nomine et nomine vs. Silvio Felice, Appell, 6 ta' Ottubru, 1999.

"Mhux biżżejjed allura li l-appellanti jistrieħ fuq is-sempliċi dikjarazzjoni tiegħu illi hu qatt ma innegozja mas-soċjetà attrici f'ismu personali. Hu ħtieġlu li manifestament jipprova dan l-istess assunt tiegħu".

Fil-każ ta' persuna li tkun qed tippretendi li tidher għal kumpannija, ingħad hekk: "Illi din il-Qorti temmen li meta negozju jkun ġestit minn soċjetà b'responsabilità limitata, u għaldaqstant minn persuna ġuridika indipendenti, huwa l-obbligu tagħha li tindika dan fl-aktar mod ċar u inekwivoku lit-terzi li jkunu qegħdin jinnegozjaw magħha. Tali indikazzjoni għandha ssir ukoll fuq l-invoices, statements, eċċ relatati ma' akkwisti magħmula minnha. Fin- nuqqas ta' tali indikazzjoni espressa t-terz għandu kull dritt jippreżumi li qiegħed jinnegozja ma' individwu, u fil-fehma tal-Qorti ma jistax jippretendi mod ieħor. Kien għalhekk jinkombi fuq il-konvenut (omissis) li jġib il-prova li s-soċjetà attriċi kienet ġiet mgħarrfa li n-negozju kien qiegħed jiġi ġestit minn soċjetà kummerċjali, skont hu s-soċjetà M.A.

Illi dan il-prinċipju ġie kostantament applikat mill-Qrati tagħna. Hekk, fil-kawża fl-ismijiet Charles O'Flaherty noe. vs. Joseph Micallef (Ċit. Nru 885/85/JDC), deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fl-24 ta' Ġunju, 1987, fejn ilfatti kienu simili għal dawk in eżami, ingħad:

"Illi f'dawn iċ-ċirkostanzi din il-Qorti hija tal-fehma li l-konvenut hu obbligat personalment għall-ħlas, peress li ma jirriżultax li fiż-żmien meta kien isir in-negozju inkwistjoni huwa indika lis-socjetà attriċi li l-ħlas ma kellux isir minnu izda minn socjeta kummercjali".

4) l-ispendita del nome trid issir sal-mument meta l-ftehim ikun ġie ffinalizzat. "Għar-rigward tal-portata tal-vinkolu kontrattwali, din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell tat-3 ta' Diċembru, 1999 mogħtija fil-kawża Vella vs. Vella noe. Skont din is-sentenza, il-mument determinanti huwa meta tiġi kontrattata l-obbligazzjoni. Huwa dak il-mument fejn min jikkontratta għandu l-obbligu li jiddikjara b'mod ċar u univoku illi f'dik il-kontrattazzjoni mhux qiegħed jidher f'ismu imma f'isem persuna oħra (fiżika jew morali) li trid tkun ben identifikata. Huwa fl-obbligu li jassikura li dan il-fatt ikun ġie sewwa a konoxxenza tal-parti l-oħra f'dak il-mument għaliex altrimenti jkun qiegħed jassumi personalment ir-responsabilità għan-negozju minnu kontrattat u għall-obbligi naxxenti minn dak in-negozju."

"Hu dak il-mument li kien rilevanti u kien f'dak il-mument illi min innegozja mas-soċjetà attriċi kellu jirrileva b'mod ċar u univoku illi f'dik il-kuntrattazzjoni ma kienx qiegħed jidher f'ismu imma f'isem persuna oħra ben identifikata. Kellu jassigura li dan il-fatt ikun gie sewwa a konnoxxenza tas-soċjetà attriċi f'dak il-mument għaliex altrimenti jkun qiegħed jassumi personalment ir-responsabbilità għan-negozju minnu kontrattat u għall-obbligi li kien jimporta (John Vella noe v. Anthony Vella et, Qorti tal-Appell, 3 ta' Diċembru, 1999).

5) meta persuna tallega li aġixxiet f'isem ħaddieħor, il-piż tal-prova jaqa' fuqha: "Ladarba rriżulta li l-ordni saret mill-konvenut sta għall-istess konvenut li jipprova li meta għamel l-ordni ma għamilhiex f'ismu personalment iżda għamilha għal xi ħaddieħor. Jekk din il-prova ma ssirx għas-sodisfazzjon tal-Qorti jsegwi li l-konvenut ikun tenut responsabbli personalment għall-konsegwenzi kollha li jiskaturixxu mill-istess ordni li għamel." Kif kien osservat fis-sentenzi tal-Qorti tal-Kummerċ Cilia noe vs. Scicluna (K/FGC) tas-27 ta' April, 1992 (LXXVI.IV.673) u Bonnici noe vs. Grima (K/JDC) tat-30 ta' April, 1992 (LXXVI.IV.677) u tal-Qorti tal-Appell Caruana et vs. Magro et tas-6 ta' Ottubru, 1999, hija ħaġa minn ewl id-dinja li normalment bniedem jikkontratta għalih innifsu, sakemm ma jindikax li qiegħed jikkontratta f'isem ħaddiehor, jew jekk dan ma jindikax espressament, il-kontraent l-ieħor ikun raġonevolment jaf illi jkun qiegħed jikkontratta f'isem ħaddieħor. Għalhekk fil-każ tal-lum, jinkombi fuq il-konvenuti l-oneru tal-prova tal-ewwel u tat-tieni eċċezzjonijiet u ċioè il-prova li l-kreditu pretiż minn Golden Harvest mhuwiex dovut minnhom personalment iżda mill-kumpannija Dolceria Italiana Limited, li tagħha jirriżulta li l-konvenuti huma l-azzjonisti u li tagħha jirriżulta li kienu t-tnejn diretturi fid-data tal-presentata tar-rikors ġuramentat."

6) Il-provi f'dan ir-rigward għandhom jintiżnu fid-dawl tar-regola li fin-nuqqas ta' provi jew anki fid-dubju l-mandat ma jistax jiġi preżunt, anzi għandu jigi eskluż (Troplong mandato no. 50) ċitata fil-kollezzjoni Vol XLII.ii.203… "Is-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Ottubru, 1999 fil-kawża Formosa et noe vs. Felice tat direzzjoni preċiża fis-sens illi sostniet li kien jispetta lill-ġudikant li jiżen iċ-ċirkostanzi ta' kull każ biex jasal għall-konvinċiment jekk kellux jew le jkun apparenti lill-kontraenti illi xi parti kienet qed tidher in rappresentanza ta' ħaddieħor. Ċerti każijiet huma ovvji, oħrajn mhumiex daqstant ovvji. Fejn hemm dubju però wieħed għandu jippresumi illi l-persuna li qed tikkontratta kienet qed tagħmel hekk f'isimha proprju"

11. Għar-raġunijiet ġia msemmija iktar 'l fuq il-Qorti ma' ssibx li l-eċċezzjoni preliminari tal-intimata għandha xi fondament legali u għalhekk qed tiġi miċħuda.

12. Fir-rigward tas-servizzi nfushom, għalkemm l-intimata eċċepiet illi dawn qed jiġu kkuntestati u li l-ammonti mitluba m'humiex ċerti, likwidi u dovuti, l-istess intimata ma' ressqet l-ebda provi f'dan ir-rigward u għalhekk il-Qorti m'għandiex għalfejn tiddubita mill-verżjoni mhux kontradetta tal-Inġinier Tonna illi s-servizzi in kwistjoni ġew effettivament reżi lill-intimata.

Deċiżjoni

13. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddisponi minn din il-kawża billi tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti u b'hekk:**
    a. **Tiddikjara illi l-intimata hija debitur tar-rikorrenti fis-somma ta' sitt elef euro (€ 6,000) rappreżentanti servizzi reżi fuq il-bastiment MT Padre Pio III in rigward ISM u ISPS għax-xhur ta' Novembru 2018, Diċembru 2018 u Jannar 2019,**
    b. **Tikkundanna lill-intimata tħallas dan l-ammont lir-rikorrenti,**

    Bl-imgħaxijiet legali u bl-ispejjeż kif mitluba kontra l-intimata.

V.G. Axiak	Y.M. Pace
Maġistrat	Dep. Reġistratur